

SAĞLIK HİZMETLERİ MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN DERS ÇALIŞMA BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

[*]Şeyda Ferah TUYGAR

ÖZ

Problem Durumu: Günümüz toplumlarında büyük değişimler yaşanmaktadır. Bu değişimler tüm bireylerin yaşam boyu öğrenmeyi aktif tutmalarını gerektirmektedir. Çalışma becerileri bireyin öğrenme süresini kısaltır, bilgiyi kaydetme ve kullanma becerilerini geliştirir.

Araştırmanın Amacı: Bu araştırma İvrindi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin motivasyon, zaman yönetimi, sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısının üstesinden gelebilme becerisine sahip olma durumlarının çeşitli değişkenlere göre nasıl değiştiğini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Araştırmanın örneklemini 2012-2013 öğretim yılında İvrindi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda okuyan 154 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan genel bilgi formu ve gerekli izinler alınarak, Bay, Tuğluk, Gençdoğan (2004) tarafından hazırlanan, beşli likert tipi 26 sorudan oluşan dereceleme ölçeğiyle toplanmıştır. Ölçeğin iç güvenirlik katsayısı 0,79 olarak hesaplanmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 18 paket programında değerlendirilmiş, yüzde ve frekans dökümleri alınmış, aritmetik ortalama ve standart sapmalar hesaplanmış, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), t testi, Scheffé ve Mann Whitney-U testleri uygulanmıştır.

Bulgular ve Sonuçlar: Araştırmada öğrencilerin ders çalışma becerilerinin cinsiyete, bölüme, sınıf düzeyine, mezun oldukları lise türüne, sigara-alkol kullanımına ve sağlık düzeyine göre değiştiği görülmüştür ($p<0.05$). Öğretim şekline, günlük uyku süresine, gelir getiren bir işte çalışma ve bölümden memnun olma değişkenlerine göre ise öğrenciler arasında hiçbir boyutta farklılık belirlenmemiştir ($p>0.05$).

* Araştırma Görevlisi. Balıkesir Üniversitesi Tıp Fakültesi, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Tıp Eğitimi Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi

Anahtar kelimeler: ders çalışma becerisi, motivasyon, zaman yönetimi, sınavlara hazırlanma ve

sınav kaygısıyla baş edebilme

An Investigation of The Study Skills of Vocational School Medical Services Students

ABSTRACT

Statement of the Problem: The great changes in today's societies demand all people to become active learners throughout their life spans. Study skills reduce the period of learning, improve the ability of recording and using the datas.

Purpose of the Research: This research was done due to investigate the changing'sin Vocational School of Medical Services ofİvrindi students' motivation, time management, preparation for the examination and the abilities of anxiety managementaccording to some variables.

Method of the Study: The sample of this research was formed by 154 students who were educated at Vocational School of Medical Services ofİvrindiin between the years 2012 and 2013. The datas in research were gathered based on the grading scale of the general information form prepared by researchers and five likert type26 questions developed by Bay, Tuğluk, Gençdoğan (2004), after obtaining the necessary permits. The reliability coefficient of the scale was calculated 0,79. The datas gathered in research were interpreted in SPSS 18 software , the documents of percentage and frequency taken, arithmetic mean and standart deviation calculated, unilateral variance analysis (ANOVA), t-test, Scheffe test and Mann Whitney-U test were performed.

Findings andConclusions : It was seen that students' study skills change according to their genders, programs, type of graduatedhigh schools , class levels, smoking-drinking and levels of health ($p<0.05$). In any dimension, no differentiation determined between the students even the variables ofeducation type, daily sleep time, having a job and being glad in program ($p>0.05$).

Key Words: ability of studying, motivation, time management, preparing to

exams and coping with an exam anxiety

1.GİRİŞ

1.1.DERS ÇALIŞMA BECERİSİ

Günümüzde yaygın olan modern eğitim anlayışıyla okullarda öğrenciye yalnızca bilgi yüklemeye yaklaşımı terk edilmiştir. Çağdaş eğitim, bireyin fiziksel, duygusal, düşünsel ve sosyal yeteneklerinin geliştirilmesini amaçlamaktadır (Yeşilyaprak, 2000). Bu gelişmeler **ders çalışma** kavramının gündeme gelmesine yol açmıştır (Christenson ve Anderson, 2002).

Öğrenci başarısını etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Öğrencilerin çalışma alışkanlıkları ve çalışma becerileriyle akademik başarıları arasındaki ilişki literatürde farklı örneklerle yapılan çalışmalarda ortaya konmuştur (Atılğan,1998; Brigman ve Champbel, 2003; Yıldırım ve diğer., 2000).

“Ders Çalışma Becerileri”, öğrenenin kendisinin ve öğrenme süreçlerinin farkında olması anlamına gelen “Öğrenme Stratejileri”nden farklıdır. “Çalışma Becerisi” terimi, çalışma koşullarının düzenlenmesi, sınavlara hazırlanma, konsantre olma, belleği geliştirme gibi hazırlıkları ifade etmektedir (Açıkgöz, 2007).

Ders çalışma becerisi en yaygın tanımıyla, öğrenme amacıyla belirli yöntemlerin etkili bir biçimde kullanılmasıdır (Thomas, 1993; Uluğ, 2000; Yıldırım ve diğer., 2000).

Genellikle ders çalışma becerileri; planlı çalışma, çalışma ortamını düzenleme, etkili okuma, ders dinleme, not tutma, etkili yazılı anlatım, derse aktif katılma, ödev yapma, sınavlara hazırlanma ve sınavlara girme başlıkları altında incelenmektedir (Thomas, 1993; Uluğ, 2000; Yeşilyaprak, 2000; Yıldırım ve diğer., 2000).

Bu becerilerin her biri tek başına önemli becerilerdir fakat birbirlerinden bağımsız değildirler. Tüm bu becerilere ait stratejiler birbirlerini destekleyicidir ve üst düzeyde başarının sağlanabilmesi içintümünün uyumlu bir şekilde bir arada kullanılması gerekmektedir (Gettinger ve Seibert, 2002; Uluğ, 2000; Yıldırım ve diğer., 2000).

Günümüz dünyasında bilgi birikimi, gittikçe artan bir hızla devam etmektedir. Bireylerin bu hıza ayak uydurabilmeleri için kendi kendine öğrenme ve yaşam boyu öğrenme kavramları gündeme gelmiştir. Ders çalışma becerileri yaşam boyu öğrenme ve kendi kendine öğrenme yetisi için gerekli olan beceriler olarak kabul edilmektedir (Yıldırım ve diğer., 2000; Yeşilyaprak, 2000).

Öğrenci başarısızlıklarının altında yatan en büyük nedenlerden biri öğrencilerin ders çalışma beceri ve tutumlarındaki yetersizliktir (Küçükahmet, 2000). Çalışma becerileri konusunda verilen bilinçli bir eğitim, öğrencilerin başarı düzeyini ve kendine olan güvenlerini arttırmaktadır. Yapılan bir araştırmada, çalışma becerilerinin

bireyin öğrenme süresinin kısalmasında, bilgiyi kaydetme ve kullanma becerilerinin gelişmesinde önemli katkıları olduğu sonucuna varılmıştır (Atılğan, 1998).

1.2. ZAMAN YÖNETİMİ BECERİSİ

Zaman yönetimi belirli bir süreyi en verimli şekilde kullanmayı, zamanı kontrol edebilmeyi ifade eder. İhtiyaçların belirlenmesi, amaçların oluşturulması, görevlerin önceliklendirilmesini kapsar. Zaman yönetimi becerileri sayesinde zamanı artırmak mümkün değilse de, zamanın tam ve doğru kullanılmasıyla zaman içerisinde yapılan faaliyetlerin niteliği artacaktır (Alay ve Koçak, 2003).

Zamanı verimli şekilde kullanmanın ön şartı çalışma saatlerinin programlanmasıdır (Yılmaz, 1997). Öğrenmeyi etkileyen faktörler arasında zamanla ilişkili olanlar, öğrencinin öğrenme için ayrılan zamanı tam olarak kullanması, bu zamanın haricinde de çalışmayı isteyip istememesidir (Bay ve diğer., 2005).

1.3. MOTİVASYON BECERİLERİ

Motivasyon, öğrencinin, belli bir öğrenme durumuna zaman harcama isteği olarak tanımlanmaktadır. Yeterince güdülenmiş bir öğrenci öğrenmeye hazır hale gelmiş ve öğrenme için zaman ayırmaya istekli demektir. Öğrencilerin okul başarılarıyla ilgili çalışmalarda motivasyon ile öğrenci başarısı arasında pozitif ilişki tespit edilmiştir (Hancock, 2001).

Öğrencinin ders çalışma zamanının haricinde de çalışmayı isteyip istememesi, çalışma koşullarındaki zorluk ve başarısızlık karşısında yılgınlık göstermesi öğrenmeyi etkileyen etmenler arasındadır (Bay ve diğer., 2005).

Öğrencilerin öğrenmeye güdülenmesi bir sonuç değil, bir araçtır (Salı, 2006). Öğrencinin öğrenmeye istekliliği başarı için gerekliliktir. İçten güdülenme öğrencinin akademik başarı gereksinimini, dolayısıyla akademik başarısını artır (Raffini, 1993).

1.4. SINAVA HAZIRLANMA – SINAV KAYGISIYLA BAŞEDEBİLME BECERİSİ

Sınava girme tüm eğitim kademelerindeki öğrencilerin çok sık, yetişkinlerin ise zaman zaman karşılaştıkları, kaygı ile iç içe olan bir değerlendirilme yaşantısıdır (Bacanlı ve Sürücü, 2006).

Çalışmalar öğrenci başarılarının değerlendirilebilmesi amacıyla yapılan sınavların öğrencilerde oluşturduğu kaygının akademik başarıları üzerinde olumsuz etkiye neden olduğunu (Hancock, 2001), sınav kaygısı yüksek öğrencilerin hem çalışma alışkanlıklarının daha zayıf, hem de akademik yeteneklerinin anlamlı derecede düşük olduğunu göstermiştir (Gençdoğan, 2002).

Bilgiyi geri getirmek için gerekli olan örgütlenme sürecine sahip olmayan öğrencilerin sınav anında gösterdikleri kaygı yüksek olmaktadır. Etkili ve verimli ders çalışma becerilerine sahip olmayan öğrenciler sınava hazırlanma sürecinde ve sınav kaygısıyla baş etmede daha fazla zorluk çekmektedirler. Araştırmalarda etkili öğrenme ve verimli çalışma becerilerine sahip olmayan, sınava hazırlanırken öğrendiklerini örgütleyemeyen öğrencilerin sınav kaygılarının daha yüksek olduğu gösterilmiştir (Brigman ve Champbel, 2003).

Yüksek sınav kaygılı öğrenciler sınavı zor bir durum olarak algılayıp, dikkatlerini sınava yoğunlaştıramadıkları için sınavda düşük performans sergilemektedirler. Sınav kaygısı yüksek olan öğrencilerin sınava yeterince hazırlanamamaları yüzünden bilişsel yeterliklerini sağlıklı bir şekilde kullanamadıkları bu nedenle sınavlarda yoğun bir endişe yaşadıkları belirtilmektedir (Cassady ve Johnson, 2002).

2. AMAÇ

Bu çalışmanın amacı İvrindi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin ders çalışma becerilerini incelemektir.

3. ARAŞTIRMA SORUSU:

İvrindi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin ders çalışma becerileri ile ilgili değişkenler nelerdir?

Aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Öğrencilerin ders çalışma becerileri cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
2. Öğrencilerin ders çalışma becerileri sınıf değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
3. Öğrencilerin ders çalışma becerileri öğretim türüne göre farklılık göstermekte midir?
4. Öğrencilerin ders çalışma becerileri öğrenim gördükleri bölüm değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

5. Öğrencilerin ders çalışma becerileri mezun oldukları lise türü değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
6. Öğrencilerin ders çalışma becerileri gelir getiren bir işte çalışma durumlarına göre farklılık göstermekte midir?
7. Öğrencilerin ders çalışma becerileri kalmakta oldukları yer değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
8. Öğrencilerin ders çalışma becerileri sigara-alkol kullanma durumlarına göre farklılık göstermekte midir?
9. Öğrencilerin ders çalışma becerileri öğrenim gördükleri bölümden duydukları memnuniyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
10. Öğrencilerin ders çalışma becerileri günlük uyku süresi değişkenine göre farklılık göstermekte midir?
11. Öğrencilerin ders çalışma becerileri sağlık algısı değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

4. YÖNTEM

Bu araştırmada İvrindi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin ders çalışma becerileri incelendiğinden tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2002). Bu çalışmada veriler birebir görüşme yoluyla doldurulan anketlerden elde edilmiştir.

Literatürde yer alan değişkenlerden yararlanılmış, daha önceden üzerinde çalışılmamış olan fakat ders çalışma becerileriyle ilişkili olabileceği düşünülen diğer değişkenler de araştırmaya dahil edilerek araştırma sorusu ve alt problemler oluşturulmuştur.

4.1. EVREN-ÖRNEKLEM:

Araştırmanın evrenini 2012-2013 eğitim öğretim yılı bahar yarıyılında İvrindi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören 180 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin tümüne ulaşılması hedeflenmiş olup, araştırmaya katılmaya istekli öğrenciler tarafından doldurulan 154 anketin tamamı değerlendirmeye alınmıştır.

4.2. VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırmada iki farklı veri toplama aracı kullanılmıştır. İlki, araştırmacı tarafından hazırlanan, öğrencilerin sosyodemografik ve akademik özelliklerini belirlemeyi amaçlayan bir soru formudur. Diğer araç ise ders çalışma becerilerini incelemeyi sağlayan, ‘Ders Çalışma Becerileri Ölçeği’ dir. Bay, Tuğluk ve Gençdoğan tarafından geliştirilen, 3 alt boyut ve 26 sorudan oluşan, 5’li likert tipindeki ölçeğin geçerlik ve güvenilirliği eğitim fakültesi öğrencileriyle yapılmış, iç güvenilirlik katsayısı 0.89 olarak bulunmuştur (Bayve diğer., 2004).

Ölçek, motivasyon, zaman yönetimi ve sınavlara hazırlanma-sınav kaygısıyla baş edebilme becerisi olmak üzere toplam üç boyuttan meydana gelmiştir. Alınabilecek puanlar motivasyon boyutunda (11 soru) 11-55 puan, zaman yönetimi boyutunda (7 soru) 7-35 puan, sınavlara hazırlanma-sınav kaygısıyla baş edebilme becerisi boyutunda (8 soru) 8-40 puan arasında değişmektedir. Ölçeğin tamamından alınabilecek puanlar 26-130 arasında değişmektedir.

Ters puanlanan soru yoktur. Ölçekten alınan puanların yüksek olması ders çalışma beceri düzeyinin gelişmişliğini ifade etmektedir. Bizim çalışmamızda ise anketin iç güvenilirlik katsayısı 0.79 olarak bulunmuştur.

4.3. VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ

Toplanan verilerin analizi SPSS for Windows 18.00 paket istatistik programı kullanılarak yapılmıştır. Verilerin yüzde ve frekans dökümleri alınmış, aritmetik ortalama ve standart sapmalar hesaplanmış, tek yönlü varyans analizi (ANOVA), t, Scheffe ve Mann-Whitney U testleri uygulanmıştır.

4.4. SINIRLILIKLAR

Bu araştırma İvrindi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu’nda öğrenim gören 180 öğrenci ve 2012-2013 eğitim öğretim yılı bahar dönemiyle sınırlandırılmıştır.

5. BULGULAR VE YORUM

5.1. Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Tanıtıcı Özelliklerine İlişkin Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerin sosyodemografik ve akademik özelliklerine ilişkin bulgular aşağıdaki tablolarda ifade edildiği gibidir.

Tablo 1. 1. Öğrencilerin cinsiyet ve gelir getiren bir işte çalışma değişkenlerine göre dağılımları

CİNSİYET f %	ÇALIŞMA DURUMU f %
Erkek 35 22,7	Çalışmayan 120 77,9
Kadın 119 77,3	Çalışan 34 22,1
TOPLAM 154 100	TOPLAM 154 100

Öğrencilerin %77,3 gibi yüksek bir oranı kadın (n=119), %22,7'si ise erkektir (n=35). Çalışmamıza katılan öğrencilerin %22,1'i kamu ya da özel sektörde gelir getiren bir işte çalışmaktadır (n=34). Öğrencilerin %77,9'u (n=120) gelir getiren bir işe sahip değildir (Tablo 1.1).

Tablo 1.2. Öğrencilerin okumakta oldukları bölüm ve sınıf düzeyi değişkenlerine göre dağılımları

BÖLÜM f %	SINIF DÜZEYİ f %
Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik 67 43,5	Birinci sınıf 89 57,8
İlk ve Acil Yardım 87 56,5	İkinci sınıf 65 42,2
TOPLAM 154 100	TOPLAM 114 100

Araştırmaya katılan öğrencilerin %56,5'i ilk ve acil yardım programında okurken (n=87), %43,5'i tıbbi dokümantasyon ve sekreterlik programı öğrencisidir (n=67). Öğrencilerden birinci sınıfta okuyanların oranı %57,8 (n=89), ikinci sınıfta okuyanların oranı ise %42,2'dir (n=65) (Tablo 1.2).

Tablo 1.3. Öğrencilerin öğretim türü ve okumakta oldukları bölümden duydukları memnuniyet değişkenlerine göre dağılımları

ÖĞRETİM TÜRÜ f %	MEMNUNİYET f %
Birinci öğretim 108 70,1	Memnun olmayan 22 14,3
İkinci öğretim 46 29,9	Memnun olan 132 85,7
TOPLAM 154 100	TOPLAM 154 100

Araştırmaya katılan öğrencilerin %70,1'i birinci öğretim (n=108), %29,9'u ikinci öğretim öğrencisidir (n=46). % 85,7 gibi büyük bir oranı okumakta oldukları bölümden memnun iken (n=132), %14,3'ü bu bölümde okumaktan memnun olmadığını ifade etmiştir (n=22) (Tablo 1.3).

Tablo 1.4. Öğrencilerin mezun oldukları lise türü ve yaşadıkları yer değişkenlerine göre dağılımları

LİSE TÜRÜ f %	YAŞANILAN YER f %
Sağlık Meslek Lisesi 10568,2	Evde-ailesiyle68 44,2
Ticaret /Ticaret Meslek Lisesi 4126,6	Evde-arkadaşlarıyla34 22,1
Diğer 85,2	Öğrenci yurdunda 5233,7
TOPLAM154 100	TOPLAM154 100

Öğrencilerin %68,2'si sağlık meslek lisesi (n=105), %26,6'sı ticaret/ticaret meslek lisesi mezunudur (n=41). %5,2 gibi küçük bir oranı ise (n=8) diğer lise türlerinden mezun olmuştur. Çalışmaya katılan öğrencilerin %44,2'si evde-ailesiyle yaşarken (n=68), %22,1'i evde-arkadaşlarıyla kalmaktadır (n=34). %33,7'si ise öğrenci yurdunda yaşamaktadır (n=52).

Tablo 1.5. Öğrencilerin alkol ve sigara kullanma durumlarına göre dağılımları

ALKOL f %	SİGARA f %
Kullanan 31 20,1	Kullanan32 20,8
Kullanmayan123 79,9	Kullanmayan122 79,2
TOPLAM154 100	TOPLAM154 100

Çalışmaya katılan öğrencilerin %20,1'i alkol kullanmakta (n=31), %79,9'u ise kullanmamaktadır (n=123). Sigara kullanan öğrenci oranı ise %20,8'dir (n=32). Öğrencilerin %79,2'si (n=122) sigara kullanmadığını ifade etmiştir.

Tablo 1.6. Öğrencilerin günlük ortalama uyku süresi ve algıladıkları sağlık düzeyi değişkenlerine göre dağılımları

UYKU SÜRESİ f %	SAĞLIK DÜZEYİ ALGISI f %
3-5 saat159,7	Orta26 16,9
6-8 saat118 76,6	İyi88 57,1
9 saat ve üzeri 21 13,6	Çokiyi40 26
TOPLAM154 100	TOPLAM154 100

Çalışmaya katılan öğrencilerin %76,6'sı (n=118) günde 6-8 saat, %13,6'sı (n=21) günde 9 saat ve üzeri, %15'i ise (n=15) günde 3-5 saat uyuduğunu ifade etmiştir. Kendi sağlık algıları sorusuna %57,1'i (n=88) iyi, %26'sı (n=40) çok iyi, %16,9'u ise (n=26) orta düzeyde cevabını vermiştir. Genel sağlık düzeyinin çok kötü veya kötü olduğunu ifade eden öğrenci olmamıştır.

6. Cinsiyet Değişkenine Göre Ders Çalışma Becerisi Puanlarının İncelenmesi

Tablo 2. Öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre ders çalışma becerisi puanları

ÖLÇEK ALTBOYUTLARI	Cinsiyet	X	s.s.	t	p
Motivasyon Becerileri	Erkek1	34,94	7,025	-2,351	,020*
	Kadın2	38,01	6,710		
Zaman Yönetimi Becerileri	Erkek	18,46	3,329	-3,122	,003**
	Kadın	20,68	4,764		
Sınavlara Hazırlanma ve Sınav Kaygısıyla Baş Edebilme Becerileri	Erkek	20,69	5,603	-1,532	,130
	Kadın	22,46	7,304		
Ders Çalışma Becerisi Toplam Puanları	Erkek	74,09	12,108	-2,625	,010*
	Kadın	81,15	14,496		

s.d.=152 (1) n= 35 (2) n= 119 (*) p<0.05 anlamlı(**) p<0.01 anlamlı

Cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin sahip oldukları ders çalışma becerilerine ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 2’de belirtilmiştir. Tüm alt boyutlarda ve ölçeğin tamamında kadın öğrenciler erkek öğrencilerden daha yüksek puan almışlardır. Motivasyon becerileri, zaman yönetimi becerileri ve ölçeğin tamamında kadınların aldığı puanlar erkeklerden istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde yüksektir (p<0.05). Sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısıyla baş edebilme becerisi açısından yine kadınların erkeklerden yüksek puan ortalamasına sahip olduğu, fakat ortalamalar arasındaki bu farkın istatistiksel açıdan anlamlı olmadığı görülmektedir (p>0.05).

7. Okumakta Oldukları Bölüm Değişkenine Göre Ders Çalışma Becerisi Puanlarının İncelenmesi

Tablo 3. Öğrencilerin okumakta oldukları bölüm değişkenine göre ders çalışma becerisi puanları

ÖLÇEK ALTBOYUTLARI	Okumakta Oldukları Bölüm	X	s.s.	t	p
Motivasyon Becerileri	Tıbbi Dok. ve Sekreterlik	36,54	6,231	-1,228	0,222
	İlk ve Acil Yardım 2	37,91	7,323		
Zaman Yönetimi Becerileri	Tıbbi Dok. ve Sekreterlik	20,30	4,678	0,293	0,770
	İlk ve Acil Yardım	20,08	4,501		
Sınavlara Hazırlanma ve Sınav Kaygısıyla Baş Edebilme Becerileri	Tıbbi Dok. ve Sekreterlik	20,69	7,057	-2,167	0,032*
	İlk ve Acil Yardım	23,11	6,768		
Ders Çalışma Becerisi Toplam Puanları	Tıbbi Dok. ve Sekreterlik	77,52	14,380	-1,552	0,123
	İlk ve Acil Yardım	81,10	14,059		

s.d.=152 (1) n= 67 (2) n= 87 (*) p<0.05 anlamlı

Çalışmaya katılan öğrencilerin okumakta oldukları bölüm değişkenine göre ders çalışma becerisi puanlarına ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 3'te verilmiştir. Zaman yönetimi becerisi puanları her iki bölümde de eşit ortalamaya sahiptir. Motivasyon becerisi puanı ve ders çalışma becerisi toplam puanı ortalamaları ilk ve acil yardım bölümü öğrencilerinde daha yüksek iken, aradaki bu fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır (p>0.05). Sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısıyla baş edebilme becerisi puanları ise ilk ve acil yardım bölümü öğrencilerinde tıbbi dokümantasyon ve sekreterlik bölümü öğrencilerine göre istatistiksel açıdan anlamlı derecede yüksektir (p<0.05).

8.Sınıf Düzeyi Değişkenine Göre Ders Çalışma Becerisi Puanlarının İncelenmesi

Tablo 4. Öğrencilerin sınıf düzeyi değişkenine göre ders çalışma becerisi puanları

ÖLÇEK ALTBOYUTLARI	Sınıf Düzeyi	X	s.s.	t	p
Motivasyon Becerileri	Birinci Sınıf 1	38,52	5,887	2,481	,015*
	İkinci Sınıf 2	35,66	7,795		
Zaman Yönetimi Becerileri	Birinci Sınıf	20,53	4,439	1,123	,263
	İkinci Sınıf	19,69	4,723		
Sınavlara Hazırlanma ve Sınav Kaygısıyla Baş Edebilme Becerileri	Birinci Sınıf	22,64	6,759	1,213	,227
	İkinci Sınıf	21,26	7,242		
Ders Çalışma Becerisi Toplam Puanları	Birinci Sınıf	81,69	13,697	2,206	,029*
	İkinci Sınıf	76,62	14,608		

s.d.=152 (1) n= 89 (2) n= 65 (*) p<0.05 anlamlı

Çalışmaya katılan öğrencilerin ders çalışma becerisi puanlarının sınıf düzeyi değişkenine göre yapılan analiz sonuçları Tablo 4'te belirtilmiştir. Tüm alt boyutlarda ve ölçeğin tamamında birinci sınıf öğrencilerinin aldıkları puanlar ikinci sınıf öğrencilerinden yüksektir. Sınıf düzeyi açısından, zaman yönetimi becerisi puan ortalamaları ve sınavlara hazırlanma-sınav kaygısıyla baş edebilme becerileri puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı değildir (p>0.05). Motivasyon becerileri ve ders çalışma becerisi toplam puan ortalamalarında, birinci sınıf öğrencileri ile ikinci sınıf öğrencileri arasında birinci sınıf öğrencileri lehine istatistiksel açıdan anlamlı fark tespit edilmiştir (p<0.05).

9. Öğretim Türü Değişkenine Göre Ders Çalışma Becerisi Puanlarının İncelenmesi

Öğretim türü değişkenine göre öğrencilerin ders çalışma becerisi puanlarına ilişkin yapılan analiz sonuçları Tablo 5’te belirtilmiştir. Alt boyutların hiçbirinde ve ölçeğin tamamında birinci ve ikinci öğretim öğrencilerinin aldıkları puan ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark yoktur ($p>0.05$).

Tablo 5. Öğrencilerin öğretim türü değişkenine göre ders çalışma becerisi puanları

ÖLÇEK ALTBOYUTLARI	Öğretim Türü	X	s.s.	t	p
Motivasyon Becerileri	Birinci öğretim1	37,98	6,822	1,866	,064
	İkinci öğretim2	35,74	6,836		
Zaman Yönetimi Becerileri	Birinci öğretim	20,46	4,745	1,200	,232
	İkinci öğretim	19,50	4,081		
Sınavlara Hazırlanma ve Sınav Kaygısıyla Baş Edebilme Becerileri	Birinci öğretim	22,01	7,297	-,134	,894
	İkinci öğretim	22,17	6,237		
Ders Çalışma Becerisi Toplam Puanları	Birinci öğretim	80,45	14,821	1,213	,227
	İkinci öğretim	77,41	12,762		

s.d.=152

(1) n=108

(2) n=46

(*) $p<0.05$

anlamlı

10. Mezun Oldukları Lise Türü Değişkenine Göre Ders Çalışma Becerisi Puanlarının İncelenmesi

Tablo 6. Öğrencilerin mezun oldukları lise türü değişkenine göre ders çalışma becerisi puanları

ÖLÇEK ALTBOYUTLARI	Lise Türü	X	s.s.	t	p
Motivasyon Becerileri	Sağlık Meslek1	37,51	7,355	,555	,579
	Ticaret/T.Meslek2	36,80	5,702		
Zaman Yönetimi Becerileri	Sağlık Meslek	20,13	4,854	-,072	,943
	Ticaret/T.Meslek	20,20	4,226		
Sınavlara Hazırlanma ve Sınav Kaygısıyla Baş Edebilme Becerileri	Sağlık Meslek	22,81	7,063	2,063	,041*
	Ticaret/T.Meslek	20,17	6,625		
Ders Çalışma Becerisi Toplam Puanları	Sağlık Meslek	80,46	14,936	1,243	,216
	Ticaret/T.Meslek	77,17	12,720		

s.d.=152

(1) n=105

(2) n=41

(*) $p<0.05$

anlamlı

Çalışmaya katılan öğrencilerin ders çalışma becerisi puanlarının mezun oldukları lise türüne göre yapılan analiz sonuçları Tablo 6’da belirtilmiştir. Sağlık meslek

lisesi mezunları alt boyutların tümünde ve ölçeğin tamamında ticaret/ticaret meslek lisesi mezunlarından yüksek puan almıştır. Sağlık meslek lisesi mezunları ile ticaret/ticaret meslek lisesi mezunları arasında motivasyon becerileri, zaman yönetimi becerileri ve ders çalışma becerisi toplam puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı değildir ($p>0.05$). Sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısıyla baş edebilme becerileri puan ortalamaları arasındaki fark ise sağlık meslek lisesi mezunlarında anlamlı derecede yüksektir ($p<0.05$).

11. Yaşanılan Yer Değişkenine Göre Ders Çalışma Becerisi Puanlarının İncelenmesi

Tablo 7.1. Öğrencilerin yaşadıkları yer değişkenine göre ders çalışma becerisi puanları

ÖLÇEK ALTBOYUTLARI	Yaşadıkları Yer	n	X	s.s.	Standart hata
Motivasyon Becerileri	Evde-ailesiyle	68	36,32	7,504	,910
	Evde-arkadaşlarıyla	34	36,56	5,945	1,020
	Öğrenci yurdunda	52	39,10	6,347	,880
	Toplam	154	37,31	6,881	,555
Zaman Yönetimi Becerileri	Evde-ailesiyle	68	19,03	4,285	,520
	Evde-arkadaşlarıyla	34	20,85	3,036	,521
	Öğrenci yurdunda	52	21,23	5,407	,750
	Toplam	154	20,18	4,565	,368
Sınavlara Hazırlanma ve Sınav Kaygısıyla Baş Edebilme Becerileri	Evde-ailesiyle	68	21,18	6,291	,763
	Evde-arkadaşlarıyla	34	22,74	6,797	1,166
	Öğrenci yurdunda	52	22,77	7,893	1,095
	Toplam	154	22,06	6,977	,562
Ders Çalışma Becerisi Toplam Puanları	Evde-ailesiyle	68	76,53	13,776	1,671
	Evde-arkadaşlarıyla	34	80,15	11,179	1,917
	Öğrenci yurdunda	52	83,10	15,970	2,215
	Toplam	154	79,55	14,265	1,149

Tablo 7.2. Öğrencilerin ders çalışma becerisi puanlarının yaşadıkları yer değişkenine göre ANOVA testi sonuçları

ÖLÇEK ALTBOYUTLARI		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Ortalama Kareler Toplamı	F	p	Arasında Fark Olan Gruplar
Motivasyon Becerileri	Gruplar arası	251,255	2	125,628	2,712	,070	-
	Gruplar içi	6993,784	151	46,316			
	Toplam Kareler	7245,039	153				

Zaman Yönetimi Becerileri	Gruplar arası	162,830	2	81,415	4,063	,019*	Evde ailesiyle kalan – öğrenci yurdunda kalan
	Gruplar içi	3025,437	151	20,036			
	Toplam Kareler	3188,266	153				
Sınavlara Hazırlanma ve Sınav Kaygısıyla Baş Edebilme Becerileri	Gruplar arası	94,743	2	47,372	,973	,380	-
	Gruplar içi	7353,731	151	48,700			
	Toplam Kareler	7448,474	153				
Ders Çalışma Becerisi Toplam Puanları	Gruplar arası	1286,457	2	643,228	3,254	,041*	Evde ailesiyle kalan – öğrenci yurdunda kalan
	Gruplar içi	29845,725	151	197,654			
	Toplam Kareler	31132,182	153				

n= 154

(*) p<0.05 anlamlı

Çalışmaya katılan öğrencilerin ders çalışma becerisi puanlarının yaşadıkları yer değişkenine göre ANOVA testi sonuçları Tablo 7.2’de verilmiştir. Analiz sonuçları göre, öğrencilerin zaman yönetimi beceri puanları ve ders çalışma becerisi toplam puanlarında yaşadıkları yer bakımından anlamlı bir fark vardır (p<0.05). Bu farkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için çoklu karşılaştırma testi yapılmıştır. Puanların dağılımına ilişkin grup varyansları homojen olduğu için Scheffé testi kullanılmıştır. Test sonuçlarına göre öğrenci yurdunda kalan öğrencilerin zaman yönetimi becerileri (X=21,23) evde ailesiyle kalan öğrencilerden (X=19,03) anlamlı derecede yüksektir (p<0.05). Yine aynı şekilde öğrenci yurdunda kalan öğrencilerin ders çalışma becerisi toplam puanlarının (X=83,10) evde ailesiyle kalan öğrencilerden (X=76,53) anlamlı derecede yüksek olduğu görülmüştür (p<0.05).

12. Sigara Kullanma Durumuna Göre Ders Çalışma Becerisi Puanlarının İncelenmesi

Tablo 8. Öğrencilerin sigara kullanma durumlarına göre ders çalışma becerisi puanları

ÖLÇEK ALTBOYUTLARI	Sigara Kullanımı	X	s.s.	t	p
Motivasyon Becerileri	Kullanan1	33,97	7,921	-3,178	,002**
	Kullanmayan2	38,19	6,330		
Zaman Yönetimi Becerileri	Kullanan	17,75	4,833	-3,499	,001**
	Kullanmayan	20,81	4,290		
Sınavlara Hazırlanma ve Sınav Kaygısıyla Baş Edebilme Becerileri	Kullanan	19,97	6,921	-1,920	,057
	Kullanmayan	22,61	6,916		
Ders Çalışma Becerisi Toplam Puanları	Kullanan	71,69	15,977	-3,638	,000**
	Kullanmayan	81,61	13,087		

s.d.=152 (1) n=32 (2) n=122 (*) p<0.05
anlamlı (**) p<0.01 anlamlı

Öğrencilerin aldıkları ders çalışma becerileri puanlarının sigara kullanma durumlarına göre yapılan analiz sonuçları Tablo 8’de belirtilmiştir. Sigara kullanmadığını ifade eden öğrenciler sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısıyla baş edebilme becerileri alt boyutunda kullananlara göre daha yüksek bir puan ortalamasına sahipken, aradaki bu fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır (p>0.05). Motivasyon becerileri, zaman yönetimi becerileri ve ders çalışma becerisi toplam puan ortalamaları da sigara kullanmayan öğrencilerde daha yüksektir. Aradaki fark istatistiksel açıdan anlamlıdır (p<0.05 ve p<0.01).

13. Alkol Kullanma Durumuna Göre Ders Çalışma Becerisi Puanlarının İncelenmesi

Tablo 9. Öğrencilerin alkol kullanma durumlarına göre ders çalışma becerisi puanları

ÖLÇEK ALTBOYUTLARI	Alkol Kullanımı	X	s.s.	t	p
Motivasyon Becerileri	Kullanan1	32,19	6,177	-4,981	,000**
	Kullanmayan2	38,60	6,455		
Zaman Yönetimi Becerileri	Kullanan	18,87	3,713	-1,793	,075
	Kullanmayan	20,50	4,712		
Sınavlara Hazırlanma ve Sınav Kaygısıyla Baş Edebilme Becerileri	Kullanan	19,61	5,858	-2,211	,029*
	Kullanmayan	22,67	7,121		
Ders Çalışma Becerisi Toplam Puanları	Kullanan	70,68	10,505	,051	,000**
	Kullanmayan	81,78	14,249		

s.d.=152 (1) n=31 (2) n=123 (*) p<0.05
anlamlı (**) p<0.01 anlamlı

Öğrencilerin ders çalışma becerileri puanlarının alkol kullanma durumlarına göre yapılan analiz sonuçları Tablo 9’da verilmiştir. Alkol kullanmayan öğrenciler zaman yönetimi becerileri alt boyutunda kullananlara göre daha yüksek bir puan ortalamasına sahipken, aradaki bu fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır (p>0.05). Aynı şekilde motivasyon becerileri, sınavlara hazırlanma-sınav kaygısıyla baş edebilme becerileri ve ders çalışma becerisi toplam puan ortalamaları da alkol kullanmayan öğrencilerde daha yüksektir. Aradaki fark istatistiksel açıdan anlamlıdır (p<0.05 ve p<0.01).

14. Algılanan Sağlık Düzeyi Değişkenine Göre Ders Çalışma Becerisi Puanlarının İncelenmesi

Tablo 10.1. Öğrencilerin algıladıkları sağlık düzeyi değişkenine göre ders çalışma becerisi puanları

ÖLÇEK ALTBOYUTLARI	Algılanan Sağlık Düzeyi	n	X	s.s.	Standart hata
Motivasyon Becerileri	Orta	26	33,88	7,185	1,409
	İyi	88	37,53	6,283	,670
	Çok İyi	40	39,05	7,320	1,157
	Toplam	154	37,31	6,881	,555
Zaman Yönetimi Becerileri	Orta	26	18,12	4,727	,927
	İyi	88	20,08	4,444	,474
	Çok İyi	40	21,73	4,249	,672
	Toplam	154	20,18	4,565	,368
Sınavlara Hazırlanma ve Sınav Kaygısıyla Baş Edebilme Becerileri	Orta	26	18,85	7,109	1,394
	İyi	88	22,65	6,782	,723
	Çok İyi	40	22,85	6,904	1,092
	Toplam	154	22,06	6,977	,562
Ders Çalışma Becerisi Toplam Puanları	Orta	26	70,85	13,561	2,659
	İyi	88	80,26	13,281	1,416
	Çok İyi	40	83,63	14,773	2,336
	Toplam	154	79,55	14,265	1,149

Tablo 10.2. Öğrencilerin ders çalışma becerisi puanlarının algıladıkları sağlık düzeyi değişkenine göre ANOVA testi sonuçları

ÖLÇEK ALTBOYUTLARI		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Ortalama Kareler Toplamı	F	p	Arasında Fark Olan Gruplar
Motivasyon Becerileri	Gruplar arası	430,587	2	215,294	4,771	,010*	Orta-Çok İyi
	Gruplar içi	6814,452	151	45,129			
	Toplam Kareler	7245,039	153				
Zaman Yönetimi Becerileri	Gruplar arası	207,194	2	103,597	5,247	,006**	Orta-Çok İyi
	Gruplar içi	2981,072	151	19,742			
	Toplam Kareler	3188,266	153				
Sınavlara Hazırlanma ve Sınav Kaygısıyla Baş Edebilme Becerileri	Gruplar arası	323,910	2	161,955	3,433	,035*	Orta-İyi
	Gruplar içi	7124,564	151	47,183			
	Toplam Kareler	7448,474	153				
Ders Çalışma Becerisi Toplam Puanları	Gruplar arası	2678,434	2	1339,217	7,107	,001**	Orta-İyi Orta-Çok İyi
	Gruplar içi	28453,748	151	188,435			
	Toplam Kareler	31132,182	153				

n= 154   (*) p<0.05 anlamlı   (**) p<0.01 anlamlı

Çalışmaya katılan öğrencilerin ders çalışma becerisi puanlarının algıladıkları sağlık düzeyi değişkenine göre ANOVA testi sonuçları Tablo 10'da verilmiştir. Analiz sonuçlarına göre, öğrencilerin algıladıkları sağlık düzeyi değişkenine göre motivasyon becerileri puanları (p<0.05), zaman yönetimi beceri puanları (p<0.01), sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısıyla baş edebilme beceri puanları (p<0.05) ve ders çalışma becerisi toplam puanları arasında (p<0.01) anlamlı bir fark vardır. Bu farkların hangi gruplar arasında olduğunu tespit etmek için çoklu karşılaştırma testi yapılmıştır. Puanların dağılımına ilişkin grup varyansları homojen olduğu için Scheffe testi kullanılmıştır. Motivasyon becerileri puanları içerisinde kendi sağlığını çok iyi düzeyde algılayan öğrencilerin ortama puanları (X=39,05), sağlığının orta düzeyde olduğunu ifade eden öğrencilerin ortalama puanlarından (X=33,88) anlamlı derecede yüksektir (p<0.05). Yine aynı şekilde, zaman yönetimi becerileri puanları içerisinde kendi sağlığını çok iyi düzeyde algılayan öğrencilerin ortama puanları (X=21,73), sağlığının orta düzeyde olduğunu ifade eden öğrencilerin ortalama puanlarından (X=18,12) anlamlı derecede yüksektir (p<0.01). Sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısıyla baş edebilme boyutunda sağlığını iyi düzeyde algılayan (X= 22,65) öğrenciler orta düzeyde algılayanlardan (X= 18,85) anlamlı derecede yüksek puan almışlardır. Sağlık düzeyini iyi olarak algılayan (X= 80,26) öğrencilerle çok iyi olarak algılayan öğrencilerin (X=83,63) ders çalışma becerisi toplam puanları sağlığını orta düzeyde algılayan öğrencilerden (X=70,85) anlamlı derecede yüksektir (p<0.01).

15. Günlük Uyku Süresi Değişkenine Göre Ders Çalışma Becerisi Puanlarının İncelenmesi

Tablo 11.1. Öğrencilerin günlük uyku süresi değişkenine göre ders çalışma becerisi puanları

ÖLÇEK ALTBOYUTLARI	Günlük Uyku Süresi	n	X	s.s.	Standart hata
Motivasyon Becerileri	3-5 saat	15	39,33	6,997	1,807
	6-8 saat	118	37,08	6,695	,616
	9 saat ve üzeri	21	37,19	7,897	1,723
	Toplam	154	37,31	6,881	,555
Zaman Yönetimi Becerileri	3-5 saat	15	21,27	6,088	1,572
	6-8 saat	118	20,22	4,323	,398
	9 saat ve üzeri	21	19,14	4,704	1,027
	Toplam	154	20,18	4,565	,368

Sınavlara Hazırlanma ve Sınav Kaygısıyla Baş Edebilme Becerileri	3-5 saat	15	22,87	7,549	1,949
	6-8 saat	118	21,92	6,984	,643
	9 saat ve üzeri	21	22,29	6,820	1,488
	Toplam	154	22,06	6,977	,562
Ders Çalışma Becerisi Toplam Puanları	3-5 saat	15	83,47	17,225	4,447
	6-8 saat	118	79,21	13,764	1,267
	9 saat ve üzeri	21	78,62	15,085	3,292
	Toplam	154	79,55	14,265	1,149

Tablo 11.2. Öğrencilerin ders çalışma becerisi puanlarının günlük uyku süresi değişkenine göre ANOVA testi sonuçları

ÖLÇEK ALTBÖYÜTLERİ		Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Ortalama Kareler Toplamı	F	p	Arasında Fark Olan Gruplar
Motivasyon Becerileri	Gruplar arası	68,154	2	34,077	,717	,490	-
	Gruplar içi	7176,885	151	47,529			
	Toplam Kareler	7245,039	153				
Zaman Yönetimi Becerileri	Gruplar arası	40,490	2	20,245	,971	,381	-
	Gruplar içi	3147,776	151	20,846			
	Toplam Kareler	3188,266	153				
Sınavlara Hazırlanma ve Sınav Kaygısıyla Baş Edebilme Becerileri	Gruplar arası	13,302	2	6,651	,135	,874	-
	Gruplar içi	7435,172	151	49,240			
	Toplam Kareler	7448,474	153				
Ders Çalışma Becerisi Toplam Puanları	Gruplar arası	261,793	2	130,896	,640	,529	-
	Gruplar içi	30870,389	151	204,440			
	Toplam Kareler	31132,182	153				

n= 154

(*) p<0.05 anlamlı

(**) p<0.01 anlamlı

Çalışmaya katılan öğrencilerin ders çalışma becerisi puanlarının günlük ortalama uyku süresi değişkenine göre ANOVA testi sonuçları Tablo 11’de verilmiştir. Analiz sonuçlarına göre, öğrencilerin motivasyon becerileri, zaman yönetimi becerileri, sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısıyla baş edebilme becerileri boyutlarında ve ders çalışma becerisi toplam puanlarında günlük ortalama uyku süreleri bakımından istatistiksel açıdan anlamlı bir fark yoktur ($p>0.05$).

16. Gelir Getiren Bir İşte Çalışıyor Olma Değişkenine Göre Ders Çalışma Becerisi Puanlarının İncelenmesi

Tablo 12. Öğrencilerin gelir getiren bir işte çalışma durumlarına göre ders çalışma becerisi puanları

ÖLÇEK	Gelir Getiren İşte Çalışma	X	s.s.	t	p
Motivasyon Becerileri	Çalışmayan1	37,72	6,430	1,200	,236
	Çalışan2	35,88	8,231		
Zaman Yönetimi Becerileri	Çalışmayan	20,15	4,507	-,129	898
	Çalışan	20,26	4,832		
Sınavlara Hazırlanma ve Sınav Kaygısıyla Baş Edebilme Becerileri	Çalışmayan	21,59	6,890	-1,567	,119
	Çalışan	23,71	7,137		
Ders Çalışma Becerisi	Çalışmayan	79,46	13,961	-,142	,887
Toplam Puanları	Çalışan	79,85	15,504		

s.d.=152 (1) n=120 (2) n=34 (*) p<0.05 anlamlı (**) p<0.01 anlamlı

Çalışmaya katılan öğrencilerin sahip oldukları ders çalışma becerisi puanlarının, gelir getiren bir işte çalışıyor olma değişkenine göre yapılan analiz sonuçları Tablo 12’de verilmiştir. Getir getiren bir işte çalışan öğrencilerle çalışmayan öğrencilerin motivasyon becerileri, zaman yönetimi becerileri, sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısıyla baş edebilme becerileri boyutlarında ve ders çalışma becerisi toplam puanlarında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark yoktur (p>0.05).

17. Okumakta Oldukları Bölümden Duyulan Memnuniyet Değişkenine Göre Ders Çalışma Becerisi Puanlarının İncelenmesi

Tablo 13. Öğrencilerin okumakta oldukları bölümden duydukları memnuniyete göre ders çalışma becerisi puanları

ÖLÇEK	Okudukları Bölümden Duyulan Memnuniyet	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Motivasyon Becerileri	Memnun olmayan1	75,48	1660,50	1407,500	,818
	Memnun olan2	77,84	10274,50		
Zaman Yönetimi Becerileri	Memnun olmayan	69,16	1521,50	1268,500	,342
	Memnun olan	78,89	10413,50		
Sınavlara Hazırlanma ve Sınav Kaygısıyla Baş Edebilme Becerileri	Memnun olmayan	68,07	1497,50	1244,500	,283
	Memnun olan	79,07	10437,50		

Ders Çalışma Becerisi	Memnun olmayan	69,32	1525,00	1272,000	,352
Toplam Puanları	Memnun olan	78,86	10410,00		

(1) n=22 (2) n=132 (*) p<0.05 anlamlı (**) p<0.01 anlamlı

Çalışmaya katılan öğrencilerden okumakta oldukları bölümden memnun olanlarla olmayanların ders çalışma becerileri puanlarının Mann Whitney U-testi sonuçları Tablo 13’te verilmiştir. Tabloda, okumakta oldukları bölümden memnun olan öğrencilerin tüm boyutlarda ve ölçeğin tamamında aldıkları puanların, okumakta oldukları bölümden memnun olmayan öğrencilere göre daha yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Fakat aradaki farklar istatistiksel açıdan anlamlı değildir (p>0.05).

18. SONUÇ VE ÖNERİLER

Çalışmanın sonuçlarına göre ders çalışma becerilerinin cinsiyete göre farklılaştığı görülmüştür (Tablo 2) Motivasyon becerileri, zaman yönetimi becerileri ve ölçeğin tamamında kız öğrencilerin aldığı puanlar erkeklerden istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde yüksektir. Sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısıyla baş edebilme becerisi açısından yine kızlar erkeklerden yüksek puan ortalamasına sahiptir. Bu sonuç, kız öğrencilerin çalışma zamanını ve dinlenme süresini iyi ayarlamaları, ders çalışma ve faaliyetlerini planlama ve uygulama alışkanlıklarının erkeklerle göre daha iyi olmasından kaynaklanabilir. Kızların yüklendiği toplumsal rollerin etkisinin bu sonuca yol açmış olabileceği söylenebilir.

Temelli ve Kurt (2010) eğitim fakültesi öğrencileriyle yaptıkları çalışmada öğrencilerin ders çalışma alışkanlıkları arasında cinsiyete göre motivasyon, ders öncesi ve sonrası hazırlık, çalışma yöntemleri boyutlarında anlamlı bir farklılaşma belirlemişlerdir. Kız öğrencilerin ders çalışma alışkanlıklarının erkek öğrencilere göre daha olumlu olduğunu belirtmişlerdir. Bu bulgu bizim bulgumuzu destekler niteliktedir (Tablo 2).

Üniversite öğrencileriyle zaman yönetimi konusunda yapılan bir araştırmada kız öğrencilerin zaman yönetimi becerilerinin erkek öğrencilere göre daha gelişmiş olduğu görülmüştür (Alay ve Koçak, 2003).

Bay ve arkadaşları (2004) tarafından eğitim fakültesi öğrencileriyle yapılan çalışmada ise cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin sahip oldukları ders çalışma becerileri açısından anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Aynı şekilde Yıldız da

(2010) öğretmen adayları üzerinde yaptığı çalışmada, öğrenme yaklaşımının cinsiyete göre farklılaşmadığını tespit etmiştir.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüm değişkenine göre ders çalışma becerisi puanları incelendiğinde zaman yönetimi becerisi puanlarının ilk ve acil yardım ve tıbbi dokümantasyon ve sekreterlik programlarında birbirine çok yakın ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Motivasyon becerisi puanı ve ders çalışma becerisi toplam puanı ortalamaları ilk ve acil yardım bölümü öğrencilerinde daha yüksek iken, aradaki bu fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır. Sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısıyla baş edebilme becerisi puanları ise ilk ve acil yardım bölümü öğrencilerinde tıbbi dokümantasyon ve sekreterlik bölümü öğrencilerine göre istatistiksel açıdan anlamlı derecede yüksektir (Tablo 3).

Tümkiye ve Bal (2006), yaptıkları çalışmada öğrencilerin ders çalışma alışkanlıklarının fakülterlere göre farklılıklar gösterdiğini tespit etmiştir. Bay ve arkadaşları (2004) ders çalışma becerileri öğrenim görülen anabilim dalları açısından incelemiş, anlamlı farklılıklar olduğunu ifade etmiştir. Benzer şekilde Temelli ve Kurt'un(2010) çalışmasında da fakülteler arasında ders öncesi ve sonrası hazırlık, zaman yönetimi becerileri ve toplamda anlamlı bir farklılaşma belirlenmiştir. Literatürdeki bu bulgular bizim çalışma sonucumuzu desteklemektedir.

Çalışmamızda öğrencilerin ders çalışma becerisi puanlarının sınıf düzeyi değişkenine göre farklılaştığı bulunmuştur (Tablo 4). Tüm alt boyutlarda ve ölçeğin tamamında birinci sınıf öğrencilerinin aldıkları puanlar ikinci sınıf öğrencilerinden yüksektir. Motivasyon becerileri ve ders çalışma becerileri toplam puanı birinci sınıf öğrencilerinde ikinci sınıf öğrencilerine göre anlamlı derecede yüksektir. Bu sonuç, öğrencilerin verimli çalışma ve öğrenme yöntemleri geliştirememesi nedeniyle, sınıf düzeyi yükseldikçe kendilerini öğrenmeye güdüleme, öğrenme süreçlerini planlama ve bunları değerlendirme konularında yetersiz kalmalarından kaynaklanmış olabilir.

Temelli ve Kurt (2010) eğitim fakültesi öğrencileriyle yaptıkları çalışmada öğrencilerin ders çalışma alışkanlıkları arasında sınıf düzeyine göre motivasyon, ders öncesi ve sonrası hazırlık, çalışma yöntemleri alt boyutlarından ve ölçeğin tamamından alınan puanlarda birinci sınıf lehine anlamlı bir farklılaşma belirlemiştir. Erdamar (2010) da yaptığı çalışmada birinci sınıf öğrencilerinin daha gelişmiş ders çalışma becerilerine sahip olduğunu bulmuştur. Bu bulgular bizim bulgumuzu destekler niteliktedir (Tablo 4).

Selçuk, Çalışkan ve Erol ise (2007) yaptıkları çalışmada öğrencilerin sınıf düzeyi arttıkça, ders çalışma becerilerinin arttığını, derin öğrenme yaklaşımlarını

benimsediğini belirtmişlerdir. Bay ve arkadaşları (2005) son sınıf öğrencilerinin daha etkili ders çalışma stratejilerini kullandıklarını belirtmiştir. Benzer biçimde Beşoluk ve Önder (2010), lisans öğrencileriyle yüksek lisans öğrencilerinin derin öğrenme yaklaşımı puanları ortalamaları arasında yüksek lisans öğrencileri lehine anlamlı bir fark bulmuştur.

Alanyazında öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile ders çalışma stratejileri arasında bir ilişki olmadığını ortaya koyan çalışmalar vardır. Sırmacı (2003), birinci ve dördüncü sınıfta öğrenim gören matematik öğretmeni adaylarının sınıf düzeyi faktörüne göre ders çalışma alışkanlıklarında anlamlı bir farklılaşma olmadığını açıklamıştır. Çuhadar, Gündüz ve Tanyeri de (2013) çalışmalarında, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyi ile ders çalışma yaklaşımları arasında anlamlı bir fark bulmamışlardır.

Çalışmamızda, öğrencilerin ders çalışma becerilerinin öğretim türüne göre farklılaşmadığı bulunmuştur (Tablo 5). Benzer bir sonuç Temelli ve Kurt'un (2010) çalışmasında ortaya çıkmıştır. Eğitim fakültesi öğrencileriyle yaptıkları çalışmada öğretim şekline göre öğrencilerin ders çalışma becerilerinin hiçbir boyutta anlamlı bir farklılık göstermediğini belirtmişlerdir.

Ancak Bay ve diğerleri (2005), sadece zaman yönetimi boyutunda birinci öğretim öğrencileri lehine anlamlı fark tespit etmiştir. Öğretim şekli değişkenine göre birinci öğretim öğrencilerinin zaman yönetimi becerilerinin ikinci öğretim öğrencilerine göre daha gelişmiş olduğu sonucuna varmışlardır.

Çalışmamızda öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre ders çalışma becerileri arasında fark olduğu bulunmuştur (Tablo 6). Sağlık meslek lisesi mezunu olan öğrenciler ticaret/ticaret meslek lisesi mezunlarına göre daha gelişmiş sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısıyla baş etme becerilerine sahiptir. Bu sonuç sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu ders müfredatının sağlık meslek lisesi müfredatına yakın olmasından kaynaklanmış olabilir. Ticaret lisesi veya ticaret meslek lisesi mezunları ise yüksekokul eğitimleri boyunca lisede aldıklarından daha farklı dersler ve ders içerikleriyle karşı karşıya kalmaktadırlar. Bu da öğrencilerin baş etmekte zorlanacakları düzeyde bir kaygı yaratabilmektedir.

Yaptığımız çalışmada öğrenci yurdunda kalan öğrencilerin zaman yönetimi becerilerinin ve ders çalışma becerisi toplam puanlarının evde ailesiyle kalan öğrencilerden anlamlı derecede yüksek olduğu görülmüştür (Tablo 7.1, Tablo 7.2). Öğrenci yurdunda kalan öğrencilerin akranlarıyla daha fazla etkileşim halinde olmaları ders çalışma becerilerinin gelişmesine katkı sağlamış olabilir. Bu sonucun,

öğrenci yurdunda kalan öğrencilerin ailelerinden uzakta olmalarının getirdiği artan sorumluluk duygusundan kaynaklanmış olma ihtimali de yüksektir.

Çalışmamızda sigara kullanmayan öğrencilerin daha gelişmiş ders çalışma becerisine sahip olduğu tespit edilmiştir (Tablo 8). Aynı şekilde alkol kullanmayan öğrencilerin ders çalışma becerileri de alkol kullanan öğrencilere göre daha gelişmiştir (Tablo 9). Bu durum alkol ve sigara kullanmayan öğrencilerin zamanlarını daha etkin kullanabilmesi ve derslere ilişkin motivasyon düzeylerinin yüksek olmasından kaynaklanmış olabilir.

Öğrencilerin ders çalışma becerileri sağlık düzeyi algılarına göre farklılaşmaktadır (Tablo 10.1, Tablo 10.2). Kendi sağlığını iyi veya çok iyi olarak algılayan öğrencilerin ders çalışma becerileri sağlığının orta düzeyde olduğunu ifade eden öğrencilerden daha gelişmiştir. Sağlık düzeyi iyi ve çok iyi olan öğrencilerin derslere ilişkin motivasyonları daha yüksektir. Bunun dışında, zamanlarını etkili bir şekilde planlayabilmeleri, sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısıyla baş edebilme konusunda daha başarılı olmalarını sağlamaktadır.

Çalışma kapsamında bağımsız değişken olarak ele alınmış olan öğrencilerin günlük uyku süresi (Tablo 11.1, Tablo 11.2), gelir getiren bir işte çalışıyor olma durumu (Tablo 12) ve okumakta oldukları bölümden duydukları memnuniyete göre ise (Tablo 13) ders çalışma becerileri anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Çalışma sonuçlarına göre bu değişkenler öğrencilerin motivasyonu, zaman yönetimi ve sınavlara hazırlanma ve sınav kaygısıyla baş etme becerilerini etkilemediği için, ders çalışma becerilerinde bir farklılık yaratmamıştır.

Başarılı olmanın şartı çok çalışmak değil, etkili çalışmaktır. Geliştirilmesi gereken yönlerin tespit edilerek desteklenebilmesi için öncelikle öğrencilerin ders çalışma becerilerinin incelenmesi gereklidir. Bir ön çalışma niteliğinde olan bu araştırma ileride öğrencilerin ders çalışma becerilerinin geliştirilmesi yönünde yapılacak olan çalışmalara temel teşkil edecektir.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, K. Ü. (2007). *Etkili Öğrenme ve Öğretme*. İzmir: Biliş Yayın-Yazılım.
- Alay, S. Koçak, S. (2003). Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimleri ile Akademik Başarıları
- Arasındaki İlişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. Sayı 35, 326–335.
- Atılğan, M. (1998). Üniversite Öğrencilerinin Ders Çalışma Alışkanlıklarıyla Akademik Başarılarının
- Karşılaştırılması. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Gaziantep*.
- Bacanlı, F. Sürücü, M. (2006). İlköğretim 8. Sınıf Öğrencilerinin Sınav Kaygıları ve Karar Verme
- Stilleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*. Sayı 45,7-35
- Bay, E. Tuğluk, M. N. Gençdoğan, B. (2005). Üniversite Öğrencilerinin Ders Çalışma Becerilerinin
- İncelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 4(14), 94 – 105.
- Bay, E. Tuğluk, N. Gençdoğan, B. (2004). Üniversite Öğrencilerinin Ders Çalışma Becerilerinin
- İncelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*. 2 (2), 223-234
- Beşoluk, Ş. Önder, İ. (2010). Öğretmen Adaylarının Öğrenme Yaklaşımları, Öğrenme Stilleri ve
- Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 9(2), 679–693.
- Brigman, G. Campbell, C. (2003). Helping Students Improve Academic. *Achievement and School*
- Success Behavior: Professional School Counseling*, Issue 7, 91-104
- Cassady, C.J. Johnson, E.R. (2002). Cognitive Test Anxiety and Academic Performance.
- Contemporary Educational Psychology*. Issue 27, 270-295
- Christenson, S. L. Anderson, A. R. (2002). Commentary: The Centrality of The Learning Context For
- Students' Academic Enabler Skills. *School Psychology Review*, 31(3), 378-393.

- Çuhadar, C. Gündüz, Ş. Tanyeri, T. (2013). Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü
- Öğrencilerinin Ders Çalışma Yaklaşımları ve Akademik Öz-yeterlik Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 251-259.
- Erdamar, G. (2010). Öğretmen Adaylarının Ders Çalışma Stratejilerini Etkileyen Bazı Değişkenler. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Sayı 38, 82-93.
- Gençdoğan, B. (2002). Kasabada Yaşayan Lise Öğrencilerinin Üniversite Sınav Kaygısı Düzeylerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 3 (4), 45-58
- Gettinger, M. Seibert, J. K. (2002). Contributions of Study Skills to Academic Competence. *School Psychology Review*, 31(3), 350-365.
- Hancock, D. R. (2001). Effect of Test Anxiety and Evaluative Threat on Students' Achievement and Motivation. *The Journal of Educational Research*, Issue 94, 284-290.
- Karasar, N. (2002). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Küçükahmet, L., (2000). *Öğretimde Planlama ve Değerlendirme*. 11. Baskı. Ankara:Nobel Yayınları.
- Raffini, J.P. (1993). *Winners Without Losers: Structures and Strategies for Increasing Student Motivation to Learn*. Boston.
- Salı, J. (2006). Öğrenmede Gütülenme. Yıldız Kuzgun, Deniz Deryakulu (Ed). *Eğitimde Bireysel Farklılıklar*. 2.basım. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Selçuk, G. Çalışkan, S. Erol, M. (2007). Evaluation of Learning Approaches for Prospective Physics Teachers'. *Gazi University Journal of Gazi Educational Faculty (GUJGEF)*, 27(2), 25-41.

- Sırmacı, N. (2003). Matematik Öğretmenliği Anabilim Dalı Öğrencilerinin Ders Çalışma
- Alışkanlıklarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 11(2), 359- 366.
- Temelli, A.Kurt, M. (2010). Eğitim Fakültesi ve Fen Fakültesi Biyoloji Öğrencilerinin Ders Çalışma
- Alışkanlıklarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Kuramsal Eğitimbilim*. 3 (2), 27-36.
- Thomas, A. (1993). Study Skills. Eugene, Oregon: *Oregon School Study Council University of Oregon*.
- Tümekaya, S. Bal, L. (2006). Çukurova Üniversitesi Öğrencilerinin Ders Çalışma Alışkanlıklarının
- Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 15(2), 313-326.
- Uluğ, F. (2000). *Okulda Başarı: Etkili Öğrenme ve Ders Çalışma Yöntemleri*. 7. Basım. İstanbul:
- Remzi Kitabevi.
- Yeşilyaprak, B. (2000). *Eğitimde Rehberlik Hizmetleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Yıldırım, A. Doğanay, A. Türkoğlu, A. (2000). *Okulda Başarı İçin Ders Çalışma ve Öğrenme Becerileri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, H. (2010). *Öğretmen Adaylarının Sahip Oldukları Öğrenme Stilleri ve Öğrenme Yaklaşımları*
- Arasındaki İlişki*. Birinci Ulusal Eğitim Programı ve Öğretimi Kongresi.
- <https://www.pegem.net/akademi/kongrebildiri_detay.aspx?id=117841erişim>(2013, Kasım 5)
- Yılmaz, H. (1997). *Rehberlik ve Psikolojik Danışma*. Konya: Atlas Kitabevi.